

Varför ska man egentligen kommentera bilder och hur ska man tänka?

Vad är det man ska titta på?

Och borde man inte vara en superduktig fotograf innan man ger sig på att kommentera andras bilder?

Den här artikeln hoppas både kunna ge svar och väcka frågor som gör det lättare för dig att agera bildkritiker.

Den stora frågan 'Varför?'

Skälen till varför vi kommenterar bilder varierar från person till person, men man skulle kunna sammanfatta dem lite kort såhär:

1. att kommentera andras bilder är nyckeln till att lära känna sitt eget bildseende och lära sig sätta ord på vad man känner och tycker inför en bild.
2. att kommentera andras bilder brukar innebära att man själv får kommentarer på de egna bilderna och det är ju bra.
3. att kommentera andras bilder är ett sätt att hjälpa dem utvecklas vilket ger mig glädje.

Ofta motiveras vi av alla tre i olika grader och ibland motiveras vi inte alls, men det kan vara givande att fundera över vad just du vill ha ut av ditt kommenterande. Själv tror jag man ofta missar eller underskattar hur utvecklande för det egna bildseendet och bildskapandet som bildkommenterandet kan vara.

Ett tydligt steg i att själv bli bättre som fotograf är att lära känna sin egen bildsmak och att i det lära känna vilken bildstil vi själva vill utveckla i vårt fotograferande. Sen har vi alla olika vägar i den utvecklingen, men i bildkommenterandet finns definitivt ett gyllene tillfället att utveckla sitt seende och lära sig sätta ord på sina bildreaktioner/känslor.

Så borde man inte vara en superfotograf för att kommentera bilder?

All form av återkoppling, varav bildkommenterande är en, bygger på den enskilda personens upplevelser och åsikter.

Det handlar om vad *DU* ser, vad *Du* känner och upplever, det är *DIN* reaktion och *DINA* åsikter *DU* framför. Och när det gäller dig så är du faktiskt redan från början expert.

Alla kommentarer behöver inte handla om hur man ska ljussätta annorlunda. En kommentar som berättar om vad du ser och vad du upplever i bilder är en fullgod kommentar, som erbjuder fotografen massor med möjligheter till lärande om hon/han tar vara på den.

En rekommendation är att använda sig av 'jag-budskap' dvs skriva att det är *DINA* åsikter du företräder snarare än hur det är. Det är ett sätt att markera dels att du står för åsikten som du framför, men också att den är ett uttryck för hur just du upplever världen - vilket lämnar utrymme för att andra

upplever den annorlunda. Det sista kan vara nog så viktigt då vi alla sitter vid olika skärmar, i olika ljusförhållanden och med olika färgåtergivning – en tydlig illustration av att inte ens kring så basala delar av en bild som dess ljushet/mörkhet upplever vi den lika och det blir inte mindre olika för att vi övergår till komposition eller budskap.

Bedöm bilden men tala till fotografen

En förutsättning för att nå fram med det man försöker säga i sin bildkommentar är att man anpassar sitt budskap till den som ska ta emot det. Frågan 'Vem talar jag till/med?' är grundläggande, här som överallt annars, om man som kommenterande part vill att budskapet ska nå fram. Självklart är det bilden som ska bedömas, men i formulerandet av åsikten kan man ta hänsyn till saker som ålder, erfarenhet och/eller relationen man har till fotografen.

Med en fotografer man känner kan man ofta kosta på sig att ta sig andra friheter med språket, men om man pratar med någon man inte känner kan det krävas en extra tydlighet för att budskapet ska gå fram.

”Jag vet att du tror att du förstår vad du tror att jag sa, men jag är inte säker på att du har fattat att det du hörde inte var det jag menade.”

//Anonym

Som du redan vet försvårar textbaserade medier för oss när vi försöker kommunicera, genom att utesluta saker som tonfall och kroppsspråk. Läs gärna igenom dina kommentarer en gång extra och försök undvika tvetydiga formuleringar.

Konstruktiv kritik?

Oavsett din motivation till att ge bildkritik och avsett uttryck, så bör syftet med kritiken alltid vara konstruktivt. För att bildkommentaren ska kunna betraktas som konstruktiv gäller det att försöka hitta en balans mellan det som är positivt och det som jag skulle vilja se förändrat/förbättrat.

Kommentaren får också gärna innehålla förslag om hur den förändringen/förbättringen kan göras, men det är egentligen inte ett krav.

Tre exempel

Fan va snygg ! – en enbart positiv kommentar är självklart trevlig att få, men den varken ger nåt att jobba vidare med eller lämnar nåt bestående intryck när den är så kort. Om dina intryck är enbart positiva försök att konkret beskriva vad det är du upplever som så bra och gärna varför – på så sätt kan fotografen lära sig vad som funkar och fortsätta med det .

Kass familjealbumsbild, dåligt exponerad och ännu sämre komponerad. Gör om, gör rätt! – en enbart negativ kommentar kan vara svår att ta till sig även om den beskriver vad som är fel. Försök hitta en balans mellan det positiva och det negativa, fundera över tonfallet och undvik frågeord som låter ifrågasättande som 'Varför' .

Söt katt och den röriga bakgrunden stör inte alls! – att kommentera motivet snarare än bilden eller att ursäkta bildens eventuella brister är ickekonstruktivt. Det är viktigt att faktiskt våga lyfta fram det i bilden som upplevs som förbättringsområden eller negativa. Ingen kommer tacka dig för att du bestjäl fotografen på en lärandemöjlighet.

Om du oroar dig för hur kritiken kommer tas emot, titta över dina formuleringar en gång extra innan du ger kritiken . Att ge konstruktiva kommentarer är egentligen inte så svårt, försök hitta en balans mellan det positiva och det du upplever kan förbättras, försök sätta ord på varför du upplever det du upplever som bra eller dåligt. Var alltid ärlig, men försök ge en lagom mängd kritik. Att ge konstruktiv bildkritik är en färdighet som du utvecklar om du övar – så börja skriv.

Vad ska man titta efter?

Beroende på vem du är så kommer du nalkas bilden på olika sätt, men oavsett vad du först ser i en bild så är det alltid bra att utveckla och utöka de aspekter hos en bild som du funderar över och tar in i beräkningen i en bedömning av en bild.

Utan nån inbördes ordning följer här några saker som kan beaktas i bildkritiken: helhetsintryck och första/starkaste känslan du får av bilden, hur väl den rent tekniskt är genomförd, hur väl bilden fyller sin funktion, hur väl den berättar sin historia/förmedlar sitt budskap, hur bilden är komponerad, och hur originell är bildidén.

Två exempel

Can't See You, But I Can't Tell You That I Can't See You. Copyright © Justus Bagnarsaon (Förstora)

'Idén är bra. Men jag tycker det blir lite för mycket. Du har gjort 3 bilder i ungefär samma vinkel med samma idé känns det som. Det blir lite överflödigt, man blir mättad. Det skulle kunna bli en riktigt bra serie om du hade varierat dig mer i porträtten. Nu är alla tagna snettuppifrån. Detta är den bilden jag gillar minst av dom 3 bilderna. Jag skulle nog försökt att sätta in människorna mer i en miljö. Inte denna strikta "bara ansiktet" porträtteringen. Bra idé men jag blev övermättad av 2, den tredje förstörde mycket mer än den tillförde. Utveckla denna idé och gör en grym serie där porträtten skiljer sig mer så blir jag hungrig igen! //Mvh Viktor'

Jenny

Copyright © Maria Mattiasson [Eörstora]

'Va mysigt ljus, mjukt men ändå riktat. fönster? Skulle vilja sänka utsnittet lite, jag tycker inte det gör nåt om man klipper lite till över hennes panna men vill väldigt gärna se mer av hennes hand, helst hela. den känns lite snöpligt kapad mitt över fingerlederna. Bilden har mycket vackra och varma färger!' Christel

Vi har alla olika preferenser och bildsmaker, våra bildseenden finner den Bra bilden i oerhört olika utformningar så ta vara på dina kommentarer och använd dem som en guide för att lära känna din egen bildsmak.

Läs och fundera över vad du fastnar för hos en bild, vad som stör respektive väcker och vitaliserar ditt öga och sinne, vad du finner intressant och vad du tycker är meningslöst. Utmana dig själv ibland och kommentera bilder som spontant inte alls tilltalar dig, fundera över varför och hitta nya ingångar till vad bilden är för dig.

Att ta emot bildkommentarer

Innan vi slutar är ett par ord om konsten att ta emot bildkommentarer kanske på sin plats.

På samma sätt som vid givande av bildkommentarer så kan det vara väl värt att ta reda på vem det är som pratar med dig, speciellt om du reagerar på nåt i bildkritikens 'tonfall'. Vi uttrycker oss alla olika och det som kan upplevas som ett ifrågasättande är inte alltid menat som ett sådant.

Försök ha en öppen inställning till den kritik som framförs, lyssna, fundera, känn efter och välj sedan om du ska ta till dig av kritiken helt, delvis eller kanske inte alls.

Om kommentaren svider lite, låt den göra det och fundera om den är befogad – är den inte det, så har du och bildkommentatören helt enkelt olika syn på din bild. Det kan vara väl så viktigt att komma ihåg att utveckling inte alltid är att göra som andra vill.

Fundera över vad som är ditt eget uttryck, så att du finner en egen väg till bilden. Därmed inte sagt att du ska förkasta den kritik du får, låt den sjunka in och ta sen ställning, ibland är den nyckeln till helt nya bilder och kunskaper.

Vänta gärna med att svara på bildkritik, fundera, låt den sjunka in, be om förtydningar om det är något oklart. Blir du arg av kommentaren – dubbelkolla först att du förstod den rätt och svara på den när du sovit på saken.

Meh! Jag är faktiskt fotograf, inte bildkritiker ...

Hur mycket tid du vill lägga på att utveckla dina färdigheter som bildkritiker är givetvis upp till dig och ingen kommer försöka bränna dig på bål för att du nångång ibland skriver 'Gud så snygg!' under en bild.

Den inneboende möjligheten till att bli en bättre fotograf genom att se och prata om andras och egna bilder, att bekanta sig med sin bildsmak och kanske hitta nya nycklar till i bildskapandet, är din att ta eller avstå från. Men om du vill, låt nyfikenheten leda dig till bilden och utveckla sen dina färdigheter som bildkritiker i den takt som känns meningsfull och givande.

//Artikeln är hämtad från Fotosidan.

<https://www.fotosidan.se/cldoc/fotoskolan/konsten-att-ge-bildkommentarer-2.htm>